

5.1 Sport - Theorie

Begrippen: dynamisch, standpunt, kikvorspectief, vogelvluchtperspectief.

Nieuwe begrippen: dynamisch, standpunt, kikvorspectief.

Kennisdoel

Je weet dat bij het vastleggen van sport bewuste keuzes worden gemaakt om de beweging in beeld te krijgen.

Vragen

Bekijk de afbeeldingen in het Leerboek 5.1.

1. Let op het dynamische karakter van de foto's. Op welke manier kan een stilstaand beeld (foto) er toch dynamisch uitzien?
2. Als je de winnaars van de Olympische Spelen wilt fotograferen bij hun prijsuitreiking op het podium, welk standpunt zou je innemen als fotograaf?
3. Noem drie onderwerpen waarbij vogelvluchtperspectief goed van toepassing zou kunnen zijn.
4. Wat maakt dat de foto's van Robin Rhode (Leerboek 5.1) aan een stripverhaal doen denken?

5.1 Sport - Praktijk

Begrippen uit de opdrachten: standpunt, vogelvluchtperspectief, kikvorsperspectief, assemblage, fotomontage, dynamisch, contrast

Praktijkdoel

Je kunt sport vastleggen in beeld. Daarbij maakt de leerling bewuste keuzes ten aanzien van perspectief en houding van de sporter.

J. Hinkel: *Basketballer*

J. Hinkel: *Hardloper*

Opdrachten

2D: Het beslissende moment

Kies een sportwedstrijd die je interesseert. Je gaat het beslissende moment van de wedstrijd vastleggen, dat kan het winnende of het verliezende moment zijn. Je kiest welk **standpunt** je inneemt, **vogelvluchtperspectief**, of **kikvorsperspectief**. De betekenis verandert erdoor, kikvorsperspectief voor het winnende moment bijvoorbeeld, of vogelvluchtperspectief voor het verliesmoment van de tegenstander. De techniek kan bestaan uit tekenen, **assemblage** of **fotomontage**.

3D: In actie

Maak van klei of papier-maché een groepje sporters in actie. Houding en positie van de sportfiguren moeten zo **dynamisch** mogelijk zijn. De basis voor het beeld maak je uit ijzerdraad, let goed op de verhoudingen van het lichaam.

Draadfiguur

Extra: Beweging in beeld

Je verzint een concept om het bewegend karakter van sport te benadrukken. Dat kan door de beweging zelf te benadrukken, of het kan juist in het **contrast** zitten; een filmpje van een slapende Beckham benadrukt indirect dat hij een sporter is. We kennen hem immers alleen bewegend.

Links:

Videokunstwerk van een slapende David Beckham:

<http://www.youtube.com/watch?v=EgplHs4WynA&feature=related>

5.2 Bewegingsillusie - Theorie

Begrippen: sluitertijd, suggestie, dynamiek, silhouet, construeren.

Nieuwe begrippen: sluitertijd, construeren

Kennisdoel

Je kent verschillende mogelijkheden om dynamiek en actie in stilstande twee- en driedimensionale werken te verbeelden.

M. Szoke: *Rennend paard*

Vragen

Bekijk de afbeelding van *Rennend paard* en de afbeeldingen in het Leerboek 5.2.

1. Waardoor valt de bronzen motorrijder (Leerboek 5.2) niet om?
2. Heeft Varotsos, de beeldhouwer van de lopende man (Leerboek 5.2), het principe van een korte of lange sluitertijd toegepast? Waar zie je dat aan?
3. Op welke manier draagt de constructie van het materiaal bij aan de dynamiek van het beeld van Varotsos (Leerboek 5.2)?
4. Wat is het verschil tussen de beelden van Miklos Szoke en Varotsos in het Leerboek 5.2?

5.2 Bewegingsillusie - Praktijk

Begrippen uit de opdrachten: sluitertijd, sequentiefoto, vogelvluchtperspectief, kikvorsperspectief, constructie, mobile.

Praktijkdoel

Je onderzoekt de mogelijkheden om dynamiek en actie in stilstaande twee- en driedimensionale beelden te suggereren door middel van het maken van beeldend werk.

Actiefoto

Lichttekening

Opdrachten

2D: Stilstaande beweging

Leg de bewegingen van een muzikband, sporter, fietser of wandelaar vast met een (video)camera of mobieltje. Zorg voor zoveel mogelijk actie in de opname door een bewuste keuze te maken. Kies bijvoorbeeld voor een lange **sluitertijd**. Of verwerk meerdere opnames in één foto, **sequentiefoto**, of maak een fotoserie. Bevestig het beeld met een korte sluitertijd, kies het juiste moment of het juiste standpunt; **vogelvluchtperspectief, kikvorsperspectief**.

Je kunt hiervoor ook een app gebruiken: Vine.

3D: Bewegend beeld

Maak in langwerpige materiaal (bijvoorbeeld stokjes of afvalhoutjes waarin je kan boren) gaatjes op verschillende plekken. Elk stukje krijgt een gat. Maak vervolgens van ijzerdraad een **constructie** op een houten sokkel. Op dat ijzerdraad rijg je de plaatjes materiaal. Door het stapelen en rijgen ontstaat een vorm, denk na over de vorm die je wil laten zien. Laat het kunstwerk bewegen (bijv. als **mobile**) of beweging uitstralen.

Extra: Schrijven met licht

Fotograferen is letterlijk schrijven met licht. Wist je dat je dat ook kan aantonen? Stel je camera in met een lange sluitertijd, bijvoorbeeld 3 seconden. Zet je camera op een statief. Neem een lichtje, bijvoorbeeld een fietslampje of de flitser van je mobieltje en maak er gedurende die drie seconde een tekening mee. Bekijk nu het resultaat op de camera.

Links:

Het fotograferen van sport: http://kelbytraining.com/course/dblack_action_sports

De app Vine: <http://vine.co/>

5.3 Beweging en futurisme - Theorie

Begrippen: fotomontage, experiment, sequentiefoto, kunstonderzoek, herhaling, dynamisch, slow-motion, abstracte vormen, suggestie.

Nieuwe begrippen: fotomontage, sequentiefoto, slow-motion.

Kennisdoel

Je weet hoe beweging vastgelegd kan worden in beeld, zoals o.a. in de fotografie en het futurisme wordt toegepast.

Strip met veel beweging

Vragen

Bekijk de afbeelding hierboven en de afbeeldingen in het Leerboek 5.3.

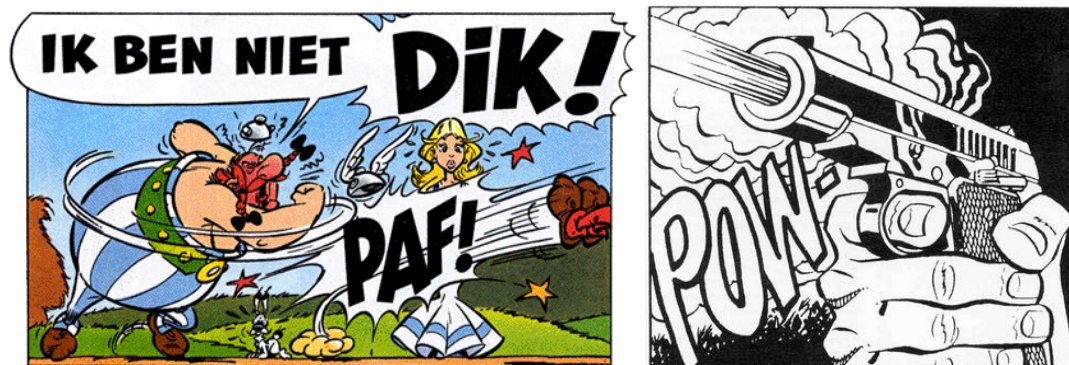
1. Welke 'trucs' om beweging te suggereren, heeft de striptekenaar van de strip hierboven afgekeken van de futuristen?
2. Waarom lijkt een beeld dat uit meerdere fragmenten bestaat, zoals een fotosequentie (Leerboek 5.3), beweging te suggereren?
3. Hoe kan het dat een slow-motion opname van een sporter soms meerdere houdingen door elkaar laat zien?
4. Waarom heeft de beeldhouwer Peter Jansen *Voetballer* (Leerboek 5.3) geen opvallende kleuren gegeven, maar heeft hij voor steriel wit gekozen?

5.3 Beweging en futurisme - Praktijk

Begrippen uit de opdrachten: collage, futuristisch

Praktijkdoel:

Je kunt verschillende bewegingsmomenten vastleggen in één beeld.

Afbeelding uit stripverhaal

Opdrachten

2D: Beweging benadrukt

Maak of verzamel een serie foto's of prints van een actie (van een mens, dier, auto of ander vervoermiddel). Knip de verschillende standen van de bewegende figuur of het voorwerp uit en maak daar een **collage** van. Versterk de actie in de collage (dat kan bijv. met stift, verf of krijt). Denk aan actiestreepjes, vegen in de richting van de beweging, herhaling van de bewegende vormen enz.

3D: Sportfiguur in beweging

Optie 1: Boetseer van klei een sportfiguur in actie. Maak er een **futuristisch** beeldhouwwerk van, waarin je de verschillende standen van de beweging in één beeld samenvoegt.

Optie 2: Kies een beweging en teken de verschillende standen van de beweging uit. Trek de tekeningen over op hout met carbonpapier en figuurzaag ze. De verschillende onderdelen plaats je achter elkaar. Laat je inspireren door Peter Jansen (zie pag. 52 afb. rechtsonder).

Extra: Strip in beweging

Teken een korte strip met humor waarin beweging een belangrijke rol speelt.

Links:

Voorbeelden van sequentie fotografie

<http://photo.tutsplus.com/articles/inspiration/50-fascinating-examples-of-sequence-photography>

Leer striptekenen (video)

http://www.youtube.com/watch?v=5ATj_YQmxQ&feature=related

Striptekenen in stappen

<http://www.onderwegnaarzernike.nl/files/downloads/striptekencursus.pdf>